

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ
รูปแบบการดำเนินชีวิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ
นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
A Study of the Relationship between Personality,
Lifestyles, and Achievement Motivation of University
Students in Bangkok

มนัสนันท์ หัตถศักดิ์^{1*}

Manasanan Hatthasak^{1*}

¹ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรุงเทพมหานคร 10900

¹ Department of Educational Psychology, Faculty of Education, Kasetsart
University, Bangkok 10900

*Corresponding author. Email: hatthasak@hotmail.com

Received: March 25, 2019; Revised: June 9, 2019; Accepted: July 18, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับคะแนนเฉลี่ย ความสัมพันธ์ระหว่าง
ข้อมูลส่วนบุคคล บุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสร้างสม
การพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประชากรคือนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2560 กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาจำนวน 400 คน
ในปีการศึกษา 2560 จาก 4 สถาบันอุดมศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ 1 ฉบับ
คือแบบสอบถามเพื่อสอบถาม บุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และ

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการ Stepwise ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 ลักษณะบุคลิกภาพของ นักศึกษา แบบหัวน้ไขวอยู่ในระดับมาก 3.55 รองลงมาคือ แบบเปิดเผย 3.44 ซึ่งอยู่ในระดับ ปานกลาง และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง รูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงคือแบบวิชาการ 3.84 รองลงมาคือ แบบสมาคม 3.76 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้ง 6 ด้าน นั้นอยู่ในระดับ มาก 3 ด้าน ได้แก่ การมีความทะเยอทะยานทางการเรียน มีคะแนน เฉลี่ย 3.85 รองลงมาคือ มีความรับผิดชอบ 3.71 และในระดับปานกลางมี 3 ด้าน เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีเพศ แตกต่างกันมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในด้าน ทะเยอทะยานทางการเรียน กระตือรือร้นทางการเรียน กล้าเสี่ยง และมีเอกลักษณ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ การสร้างสมการพยากรณ์ผู้วิจัยเลือกโมเดลที่ 3 มาใช้มีตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ตัว คือ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย รับผิดชอบ และหัวน้ไขว ซึ่งส่งผลทางบวก ทั้ง 3 ตัว แปรสสามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในรูปคะแนน มาตรฐาน (β) .222, .190, .121 ตามลำดับ และในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .265, .194, .139 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .421 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้ มีค่าเท่ากับ .178 มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 17.8 โดยสร้างเป็นสมการดังนี้

$$(\text{แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์}) = .265 + .194 + .139$$

คะแนนมาตรฐาน $Z = .222$ (Z บุคลิกภาพแบบเปิดเผย) + $.190$ (Z รับผิดชอบ) + $.121$ (Z หัวน้ไขว)

คำสำคัญ: บุคลิกภาพ, รูปแบบการดำเนินชีวิต, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, นักศึกษา

Abstract

The aims of this research is to investigate the relationship between personal data, personality, lifestyles, and achievement motivation of university students and to develop prediction equations of the students' achievement motivation. The population in this study was university students in Bangkok. A sample of 400 students in academic year 2017 was randomly selected from four universities. The questionnaires with the reliability of 0.87 were implemented to survey their personality, lifestyles, and achievement motivation. Additionally, the data were statistically analyzed using percentage, mean, standard deviation, Product-Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results reveal that the majority of the respondents was female, that is 227 students or 43.3 percent of the total respondents. The results also show that the majority of the respondents was the first-year students, that is 152 students or 38.0 percent of the total respondents. Regarding the students' personality, it is found that only neuroticism was at high level, that is 3.55, while the others were at moderate level. Concerning their lifestyles, it is found that all six types of lifestyles were at high level. To be specific, the academic one got the highest mean, which is 3.84. Focusing on the achievement motivations, three types of them were at high level and the ambition in studying got the highest mean at 3.85. By comparing the achievement motivations of male and female students, it is revealed that they have different levels of ambition, enthusiasm, risk management, and identity with the statistical significance at 0.05.

To develop prediction equations of the students' achievement motivation, I have chosen the third model. I have found that the three best predicting factors with the 0.05 statistical significance include extraversion personality, conscientiousness personality, and neuroticism personality. All those three types of personality together predict the achievement motivation as illustrated in the prediction equations in the form of raw score as follows:

$$(\text{Achievement Motivation}) = .265 + .194 + .139$$

The Standard Score $\bar{Z} = .222(Z \text{ Extraversion}) + .190 (Z \text{ conscientiousness}) + .121 (Z \text{ Neuroticism})$

Keywords: Personality, Lifestyles, Achievement motivation, Students

บทนำ

แรงจูงใจในการเรียนเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่เกิดตามกรรมพันธุ์ กล่าวคือ การฝึกฝนอบรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมจะมีผลโดยตรงต่อระดับแรงจูงใจของบุคคล แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น การส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่กระทำได้ และมีประโยชน์อย่างยิ่ง ดังที่แสงเดือน ทวีคิน (2545) กล่าวว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ ผู้ที่มีความต้องการทำอะไรให้ประสบความสำเร็จ เปรียบดังเช่นสิ่งล่อใจ (Incentive) ของผู้ที่กำลังหิวก็คือ อาหาร ส่วนสิ่งล่อใจของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คือ การทำอะไรให้ดียิ่งขึ้นเพื่อความสุขของตนเอง การศึกษาได้ให้ความสำคัญกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นอย่างมาก นอกจากนี้นักศึกษาคควรเป็นผู้มีแรงจูงใจในการเรียนสูง การตั้งเป้าหมายในการเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จตามสิ่งที่ได้คาดหวังไว้ สำหรับนักศึกษาคควรตั้งเป้าหมายในการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยลดปัญหาทางการเรียน ทำให้นักศึกษามีเป้าหมายของชีวิตมุ่งไปสู่ความสำเร็จ สามารถเอาชนะอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ได้ (ประสาธติศรปรีดา, 2523) การที่ผู้เรียนได้กำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมที่เขามุ่งหวังไว้และทำตามเป้าหมายนั้น เปรียบเสมือนแสงสว่างหรือเข็มทิศที่ช่วยนำทางจนถึงความสำเร็จ ซึ่งทำให้เกิดแรงจูงใจ มีความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจ และพยายามช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นอกจากเป้าหมายในการดำเนินชีวิตหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ แสงจันทร์ปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จ และมีความสุขในการใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยได้นั้นยังมีเรื่องกระบวนการเรียนการสอน การทำกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีการดำเนินชีวิต และประสบความสำเร็จในการเรียนได้ (ศิริพร แสงศรีจันทร์ และคณะ, 2556)

นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ควรพยายามทำตนให้เป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจในการเรียนสูง เนื่องจากบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความมานะพยายามอดทน ทำงานมีแผน ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูงและพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) การศึกษาของเคสเทนโบม (Kestenbaum, 2000 อ้างใน ประสิทธิ์ ทองอุ่น, 2542) พบว่า ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักประสบความสำเร็จทางการศึกษา การศึกษาของเวนต์ (Slavin, 2006 อ้างใน ญัฐพรหม อินทยศ, 2553) เกี่ยวกับแรงจูงใจ ความพยายาม และการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะคงรักษาระดับการแสดงพฤติกรรมในการทำงานที่ดีเยี่ยมของตนไว้เสมอ แม้ว่าจะปราศจาก

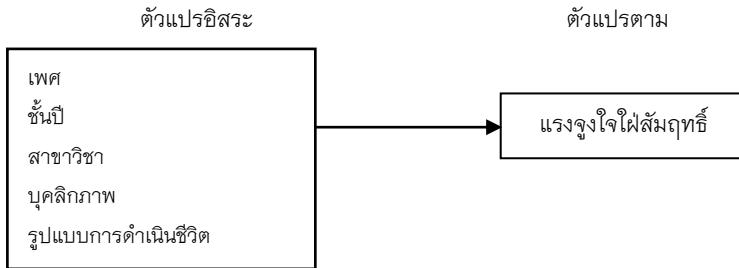
การควบคุมบังคับจากผู้อื่นหรืออยู่นอกเหนือจากเวลาที่กำหนดให้ทำงาน การศึกษาของซา แตคคา (Schunk, 2004 อ้างใน ประสิทธิ์ ทองอุ่น, 2542) พบว่า บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะทำงานที่ยากกว่า ทนทานกว่า ทำคะแนนผลการเรียนได้ดีกว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะในการทำกิจกรรมใดก็ตามถ้าบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ บุคคลนั้นทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่าง บรรลุเป้าหมาย หรือความตั้งใจ เอาไว้ ณ ฉะนั้นนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับตัวตั้งแต่แรกเข้า และต้องรับการช่วยจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร และบุคลากรต่าง ๆ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาอาจจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดในการให้การปรึกษาเพื่อให้นักศึกษามี การปรับรูปแบบการดำเนินชีวิต เสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับนักศึกษา (ปวีวัฒน์ จันทรทรง และนิตต์อลิน ภูริชอุดมอังกูร, 2561) ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกำลัง สำคัญต่อไปในอนาคตของประเทศในภายภาคหน้า นั้นเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่มหาวิทยาลัยจะปะมาเพื่อให้เป็นบุคคลที่เป็นผู้นำและมีศักยภาพในการดำเนินชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข และได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อนำมาเพิ่มพูนรูปแบบการดำเนินชีวิตที่อยู่ใน มหาวิทยาลัย และเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ให้มีความสำคัญกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดีจนมีค่าพูดที่เน้นย้ำถึงความสำคัญ ของนักศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาคือหัวใจของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคะแนนเฉลี่ยของ บุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล บุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรคือนักศึกษาปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ของรัฐบาลจำนวน 77,822 คน ปีการศึกษา 2560

2. กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ของรัฐบาลปีการศึกษา 2560 ที่ได้มาจากการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane โดยให้ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้เท่ากับ 398 คน ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดขนาดตัวอย่างกรณีข้อมูลขาดหายเพิ่มอีกการเก็บข้อมูลเป็น 400 คน จาก 4 สถาบันอุดมศึกษาสถาบันละ 100 คน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ส่วน ประกอบด้วยส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ มีจำนวนทั้งหมด 60 ข้อ ส่วนที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิต 42 ข้อ ส่วนที่ 4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีจำนวนทั้งหมด 34 ข้อ ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้ tryout กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือในการตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ Cronbach's Alpha ได้คุณภาพของเครื่องมือเท่ากับ .87

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง บุคคลบุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับ บุคคลบุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation) และ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและคำบรรยาย เถื่อนที่ในการแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของข้อมูล บุคคลบุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

0.90 – 1.00 /-0.90 ถึง -1.00 หมายถึงค่าความสัมพันธ์ทางบวก/ลบอยู่ในระดับสูงมาก

0.70 – .89 /-0.70 ถึง -.89 หมายถึงค่าความสัมพันธ์ทางบวก/ลบอยู่ในระดับสูง

0.50 – .69 /-0.50 ถึง -.69 หมายถึงค่าความสัมพันธ์ทางบวก/ลบอยู่ในระดับปานกลาง

0.30 – .49 /-0.30 ถึง -.49 หมายถึงค่าความสัมพันธ์ทางบวก/ลบอยู่ในระดับต่ำ

0.00– .29 /-0.00 ถึง -.29 หมายถึงค่าความสัมพันธ์ทางบวก/ลบอยู่ในระดับต่ำมาก

4. การสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน เพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 จำนวน 91 คิดเป็นร้อยละ 22.8 สาขาวิชาสังคมศาสตร์จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62 สาขาวิทยาศาสตร์ 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับค่าคะแนนของ ตัวแปรบุคคลบุคลิกภาพ รูปแบบ การดำเนินชีวิต และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษา แบบหวั่นไหวอยู่ในระดับมาก 3.55 รองลงมาคือ แบบเปิดเผย 3.44 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงคือแบบวิชาการ 3.84 รองลงมาคือ แบบสมาคม 3.76

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทั้ง 6 ด้าน นั้นอยู่ในระดับ มาก 3 ด้าน ได้แก่ การมีความทะเยอทะยานทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูง 3.85 รองลงมาคือ มีความรับผิดชอบ 3. 71 และในระดับปานกลางมี 3 ด้าน

เพศชายมีบุคลิกลักษณะเปิดรับประสบการณ์มากที่สุด 3.37 รองลงมาคือ แบบหวั่นไหว 3.53 และน้อยที่สุดคือ แบบเปิดเผย 3.31 สำหรับเพศหญิง บุคลิกภาพแบบหวั่นไหวมากที่สุด 3.57 รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ 3.38 และน้อยที่สุดคือ แบบเปิดเผย 3.30

รูปแบบการดำเนินชีวิต เพศชายมีรูปแบบวิชาการมากที่สุด 3.85 รองลงมาคือ สมาคม 3.76 และน้อยที่สุดคือ แบบวิชาชีพ 3.62 สำหรับเพศหญิงมากที่สุดคือ รูปแบบวิชาการมากที่สุด 3.84 รองลงมาคือ บำเพ็ญประโยชน์ 3.71 และน้อยที่สุดคือเก็บตัว 3.60

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศชายมีลักษณะทะเยอทะยานทางการเรียนมากที่สุด 3.77 รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ 3.64 น้อยที่สุดคือ มีเอกลักษณ์ทางการเรียน 3.4 สำหรับเพศหญิงมากที่สุดคือ มีลักษณะทะเยอทะยานทางการเรียนมากที่สุด 3.91 รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ 3.76 น้อยที่สุดคือ กล้าเสี่ยง 3.26

บุคลิกภาพของทุกชั้นปีคือปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 มีบุคลิกลักษณะแบบหวั่นไหวมากที่สุด คือ 3.60 3.50 3.55 3.52 เรียงตามลำดับ และมีบุคลิกภาพแบบประณีประนอนน้อยที่สุด 3.27 3.26 3.36 3.33 เรียงตามลำดับ

รูปแบบการดำเนินชีวิต พบว่านักศึกษาทุกชั้นปีคือชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 มีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบ วิชาการมากที่สุด 3.82 3.93 3.87 3.75 3.84 เรียงตามลำดับ และในชั้นปีที่ 1 มีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเก็บตัวน้อยที่สุด 3.60 สำหรับชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4 มีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบ วิชาชีพน้อยที่สุด 3.72 3.60 3.54 3.63 เรียงตามลำดับ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 4 มีลักษณะทะเยอทะยานทางการเรียนมากที่สุด 3.88 3.88 3.88 เรียงตามลำดับ สำหรับนักศึกษาชั้นที่ 3 พบว่ามีลักษณะ รับผิดชอบมากที่สุด 3.74 และสำหรับลักษณะที่มีน้อยที่สุดในทุกชั้นปีคือกล้าเสี่ยง 3.25 3.39 3.36 3.31 เรียงตามลำดับ

นักศึกษาศาสาวิชาศึกษาด้านวิทยาศาสตร์มีบุคลิกลักษณะแบบหัวนโหว่มากที่สุด 3.57 รองลงมาคือ แบบเปิดเผย 3.42 และมีด้านประนีประนอมน้อยที่สุด 3.26 สำหรับนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์พบว่า มีบุคลิกลักษณะแบบหัวนโหว่มากที่สุด 3.54 รองลงมาคือความรับผิดชอบ 3.40 และมีด้าน เปิดเผยน้อยที่สุด 3.30

รูปแบบการดำเนินชีวิตพบว่านักศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบวิชาการมากที่สุด 3.91 และ 3.80 เรียงตามลำดับ และรองลงมาคือ รูปแบบบำเพ็ญประโยชน์ 3.77 และ 3.71 เรียงตามลำดับ สำหรับด้านที่น้อยที่สุดคือ สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์คือ รูปแบบกิจกรรม 3.68 สาขาสังคมศาสตร์รูปแบบ วิชาชีพ 3.57

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่านักศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์มีลักษณะ รับผิดชอบมากที่สุด 3.92 รองลงมาคือ ทะเยอทะยานทางการเรียน 3.89 สำหรับนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ พบว่าทะเยอทะยานทางการเรียนมีมากที่สุด 3.82 รองลงมาคือ รับผิดชอบ 3.58 และน้อยที่สุดทั้งนักศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์น้อยที่สุดคือ กล้าเสี่ยง 3.37 3.28 เรียงตามลำดับ

เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันพบว่านักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในด้าน ทะเยอทะยานทางการเรียน กระตือรือร้นทางการเรียน กล้าเสี่ยง และมีเอกลักษณ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขา และบุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าอยู่ระหว่าง .56 – .00 ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่น้อยสำคัญที่ .05 อยู่ 48 คู่

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน Stepwise Multiple Regression Analysis

การสร้างสมการพยากรณ์ผู้วิจัยเลือกโมเดลที่ 3 มาใช้มีตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ตัว คือ บุคลิกภาพ

แบบเปิดเผย รับผิดชอบ และห่วงใย ซึ่งส่งผลทางบวก ทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) .222 .190 .121 ตามลำดับ และในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .265 .194 .139 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า เท่ากับ .421 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้มีค่าเท่ากับ .178 มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 17.8 โดยสร้างเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$(\text{แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์}) = .265 + .194 + .139$$

คะแนนมาตรฐาน $Z = .222 (Z \text{ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย}) + .190 (Z \text{ รับผิดชอบ}) + .121 (Z \text{ ห่วงใย})$

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 คือ การศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไป กับบุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษา ผลของบุคลิกภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาแบบห่วงใยอยู่ในระดับมาก 3.55 รองลงมาคือ แบบเปิดเผย 3.44 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง รูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงคือแบบวิชาการ 3.84 รองลงมาคือ แบบสมาคม 3.76 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทั้ง 6 ด้านนั้นอยู่ในระดับ มาก 3 ด้าน ได้แก่ การมีความทะเยอทะยานทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูง 3.85 รองลงมาคือ มีความรับผิดชอบ 3.71 และในระดับปานกลางมี 3 ด้าน แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาในปัจจุบันส่วนใหญ่ มีบุคลิกลักษณะที่ห่วงใย คือเอนเอียงไปในสภาพการณ์ต่าง ๆ และมีความเปราะบางทางอารมณ์ อยู่มาก ซึ่งเป็นลักษณะของวัยรุ่นในปัจจุบันที่มีอารมณ์เปราะบาง เพราะในสังคมปัจจุบัน เป็นสังคมที่อ่อนไหว เพราะบางผู้คนในสังคมมีอารมณ์ความรู้สึกที่อ่อนไหวอย่างมาก ดังนั้นในฐานะอาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยควรคำนึงถึงลักษณะดังกล่าว และควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการที่เข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ที่เปลี่ยนไปจากเดิม กิจกรรมควรส่งเสริมตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 เช่นกิจกรรมในชั้นปีที่ 1 จะเป็นเรื่องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นเพื่อน อาจารย์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งใหม่สำหรับนักศึกษาชั้นที่ 1 ทั้งสิ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านกิจการนักศึกษาควรให้ความสำคัญ ในการจัดกิจกรรมและการจัดรูปแบบของกิจกรรม เพื่อให้

นักศึกษาสามารถปรับตัวได้เพราะเมื่อสามารถในการปรับตัวได้ในชั้นปีที่ 1 ก็จะมีแนวโน้มในการคงอยู่ในมหาวิทยาลัยได้ไปจนสำเร็จการศึกษา และสำหรับนักศึกษาในชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 มหาวิทยาลัยก็ควรจัดกิจกรรมอีกรูปแบบเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพเช่นเดียวกัน สำหรับนักศึกษาชั้นที่ 2-3 นั้นควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพในแบบที่让他สามารถเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งการเรียนและการทำกิจกรรมไปด้วย เพราะว่าในช่วงนี้การเรียนจะมีเนื้อหาที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้น และการทำกิจกรรมในฐานะรุ่นพี่ ก็จะมีมากขึ้นตามลำดับทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีรูปแบบของการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพที่แตกต่างไปจากชั้นปี 1 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นั้นนักศึกษาจะกำลังก้าวไปสู่วิชาชีพ ซึ่งในเรื่องบุคลิกภาพก็ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมไปในทิศทางที่จะพัฒนาเพื่อนให้ก้าวเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสม

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษานั้นที่อยู่ในระดับมากได้แก่ด้าน ทะเยอทะยานทางการเรียน ความรับผิดชอบ และการวางแผน มี 3 ด้านที่อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่านักศึกษาในปัจจุบันนั้นมีความสนใจในเรื่องการเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น อยากที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งยังมีความรับผิดชอบซึ่งการรับผิดชอบพร้อมกับการสามารถที่จะวางแผนได้นั้นเป็นสิ่งที่ดีสำหรับนักศึกษาเพราะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ประสบความสำเร็จในอนาคตได้ จากข้อมูลดังกล่าวนี้มหาวิทยาลัยควรสนับสนุน เช่นการจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้สนองตอบต่อวัยของนักศึกษาเช่นจัดเป็นลักษณะ การเรียนแบบเชิงรุกหรือ Active Learning เพราะปัจจุบันการเรียนการสอนนั้นมีรูปแบบที่หลากหลายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่นักศึกษาเป็นฝ่ายรับอย่างเดียวควรเป็นผู้ให้อย่างเดียวยุคนี้ก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ถ้าอาจารย์สามารถจัดกิจกรรมให้เป็นลักษณะดังกล่าวได้ก็จะทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นทางการเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเข้าถึงเนื้อหาวิชาการได้ง่ายเพราะเป็นสิ่งที่ให้สนใจอยู่แล้วด้วย

ประเด็นที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 3 ตัวได้แก่ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย รับผิดชอบ และหัวนไหว ร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้ร้อยละ 17.8 จะพบว่าบุคลิกภาพมีส่วนสำคัญอย่างมากที่จะทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย และบุคลิกภาพแบบเปิดเผยตัวนั้นจะมีความสนใจใฝ่สิ่งแปลกลั้ม ชอบเข้าสังคม เปิดเผย มีเพื่อนมาก ไม่ชอบเก็บความทุกข์ แต่จะพูดระบายให้คนอื่นจนหมด มักจะสนใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกภายนอกมากกว่าสนใจในเรื่องของตน บุคลิกภาพแบบนี้เป็นบุคลิกภาพที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีลักษณะใฝ่

เรียนไม่รู้ อยากรู้ที่จะค้นหาสิ่งต่าง ๆ เพิ่มพูนประสบการณ์ให้ตนเองอยู่ตลอดเวลา นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จะเป็นบุคคลที่มีน้ำใจ สนใจต่อผู้คนและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว สนใจต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกภายนอกมากกว่าจะจดจ่อสนใจเฉพาะเรื่องของตนหรือภายในใจตนเองเท่านั้น มีความสนใจในการเข้าสังคม ชอบสังคมชอบพบปะผู้คนมากกว่าสิ่งของ ชอบสมาคม ซึ่งเป็นบุคลิกภาพ บุคลิกภาพแบบรับผิดชอบ นักศึกษาที่มีลักษณะแบบนี้คือความสามารถในการบังคับตัวเองและการมีวินัยในตนเอง ให้พยายามทำตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ครบตามที่ตั้งไว้ได้หรือไม่ ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพแบบนี้สูง แสดงว่า เป็นคนที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นคนที่ระเบียบวินัยในตนเองสูง ในการทำให้เป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ประสบความสำเร็จ อีกทั้งจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการจัดการกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ มั่นใจ รอบคอบ และมีการเตรียมตัวที่ดี ความเป็นระเบียบ เป็นระบบ จัดแจง สิ่งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ได้รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำงานหนักเพื่อประสบความสำเร็จในงานตามเป้าหมาย สามารถในการเริ่มต้นทำงาน และทำงานจนสำเร็จ ซึ่งตรงต่อแนวทางปฏิบัติของตนเอง เพื่อให้เกิดความสำเร็จลุล่วง แม้ว่าจะเต็มไปด้วยอุปสรรคหรือความเปราะบาง แต่ถึงกระนั้นเมื่อสภาพแวดล้อมสังคมมีความอ่อนไหวเปราะบาง ก็อาจที่จะทำให้นักศึกษาเกิดภาวะนี้ขึ้นได้ แต่ทั้ง 3 ลักษณะเป็นสิ่งที่จะทำให้บุคคลเกิดการประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะว่าบุคคลที่มีความรับผิดชอบ จะทำงานได้ประสบความสำเร็จพยายามงานนั้นประสบความสำเร็จต่าง ๆ อีกทั้งในบุคลิกภาพในรูปแบบเปิดเผยนั้น คือบุคคลที่เปิดรับประสบการณ์ต่าง ๆ มีความตื่นเต้น กระฉับกระเฉงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมทั้งจะส่งผลไปในเรื่องของการเรียนด้วย จึงเช่นได้ว่าบุคลิกภาพนั้นเป็นส่วนที่สถาบันการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักศึกษาของตนเองนั้นได้รับการส่งเสริมขัดเกลาเพื่อให้เขาเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษานั้นผู้บริหารควรมีความเข้าใจในรูปแบบการดำเนินชีวิต บุคลิกภาพแบบต่างของนักศึกษาและส่งเสริมและจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้กับนักศึกษาให้มี เพื่อนำไปสู่การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในนักศึกษา

2. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการพัฒนาเรื่องบุคลิกภาพซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้ และควรมีกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ รวมทั้งมีกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษา

3. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาทั้งชายและหญิงได้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพ เพราะจากข้อมูลพบว่าเพศของนักศึกษาก็มีความสัมพันธ์กับลักษณะรูปแบบของบุคลิกภาพด้วย

4. รูปแบบในการดำเนินชีวิตนั้นมหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจ เนื่องจากนักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่มีความแตกต่างกัน และมีบางส่วนที่มีความสอดคล้องตรงกันเช่นรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจทั้งชายหญิงมีรูปแบบการดำเนินชีวิตรูปแบบดังกล่าวค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเพื่อให้นักศึกษาของตนเองได้รับประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินชีวิตที่นักศึกษามี

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นพบว่าทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีลักษณะที่คล้ายคลึง ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ควรเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความกระตือรือร้นทางการเรียน ให้เกิดการแสวงหาความรู้ใหม่ ซึ่งก็ตรงกับลักษณะของนักศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะถ้าสนใจสิ่งใดจะให้ความสำคัญและให้ความสนใจจนทำสิ่งนั้นบรรลุผล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เช่นความฉลาดทางอารมณ์ หรือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู รูปแบบการเรียนรู้ เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยในลักษณะดังกล่าวนี้โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์แบบอื่น เช่นการวิเคราะห์เส้นทาง Path Analysis หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบ Factor Analysis หรือโมเดลเชิงสาเหตุ

3. ควรนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การพัฒนาเป็นวิจัยกึ่งทดลองเพื่อสร้างโปรแกรมพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพรหม อินทุยศ. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา**. เพชรบูรณ์: สถาบันนการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2523). **จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน**. กรุงเทพฯ: กราฟิการ์ต.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ประสิทธิ์ ทองอุ้น. (2542). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน**. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟเอดดูเคชั่น.
- ปรีวัฒน์ จันทร์ทรง และ นิตต์อนิล ภูริชอุตมอังกูร. (2561). การศึกษาความคาดหวังและการรับรู้จริงต่อคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษาจากนักศึกษานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา**, 7(1), 72–100. ได้จาก: <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Humanties-up/article/view/206312>
- ศิริพร แสงศรีจันทร์ และคณะ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนิสิต กระบวนการเรียนการสอน ปัจจัยเกี่ยวพัน กับความสุขของนิสิตพยาบาล. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา**, 1(2), 20–28. ได้จาก: <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Humanties-up/article/view/42687>
- แสงเดือน ทวีดิน. (2545). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยเล็ง.